

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö MMM019:00/2020, VN_5663_2020-MMM-3

Lausunto hallituksen esityksestä Eduskunnalle elintarvikelaiksi ja laeiksi terveydensuojelulain ja sakan täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Maa- ja metsätalousministeriö on 29.5.2020 pyytänyt Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta (Valvira) lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle elintarvikelaiksi ja laeiksi terveydensuojelulain ja sakan täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta. Alla on esitetty Valviran näkemys molemmista laeista erikseen, pykäläkohtaisesti.

1 Elintarvikelaki

Hallituksen esityksessä todetaan, että voimassa olevaan elintarvikkeita ja niiden valvontaa koskevaan sääntelyyn ei tulisi merkittäviä toiminnallisia muutoksia. Esityksen tavoitteena on sujuvoittaa sääntelyä ja valvontaa kuitenkin vaarantamatta elintarviketurvallisuutta. Lisäksi lain selkeyttämisellä parannettaisiin elintarvikealan toimintaedellytyksiä koko elintarvikeketjun osalta. Valvira pitää lakimuutoksen tavoitetta hyvänä.

9 § Rekisteröity elintarviketoiminta

Nykytilanteessa Valvira käsittelee alkoholilain 14 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun valmistuspaikan ja 16 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun varastoinpaikan rekisteröintiä koskevan ilmoituksen. Elintarvikelain mukaisen toiminnan rekisteröinti ja toiminnan valvonta tapahtuvat ns. yhden luukun periaatteella saman viranomaisen toimesta kuin alkoholilain mukaiset luvat ja luvanhaltijan valvonta. Lisäksi Valvira toimii alkoholijuomien valmistajien ja tukkumyyjien luonnonmukaisen tuotannon ja nimisuojuutujen tuotteiden valvovana viranomaisena. Valvira pitää hyvänä, että yhden luukun periaate jatkuu.

20 § Elintarvikkeita ja elintarvikekontaktimateriaaleja koskevat tarkemmat säännökset

Esityksen 20 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä Euroopan unionin lainsäädännön mahdollistamista alkoholijuomien kansallisista nimityksistä, näiden juomien koostumuksesta sekä niistä annettavista tiedoista.

Lain yhtenä tavoitteena on sen selkiyttämisen kautta lisätä yrittäjien toimintavarmuutta sekä ehkäistä epätervettä kilpailua. Perusteluiden mukaisesti toimiva lainsäädäntö ja sen noudattamisen valvonta takaavat myös elintarvikealan toimijoiden tasapuolisen kohtelun ja yhtäläisen kilpailuaseman.

Vanhan alkoholilain nojalla annetussa asetuksessa alkoholijuomista ja väkiviihasta (1344/1994) oli määritelmät oluelle, hedelmäviinille, väkevälle hedelmäviinille ja siiderille. Määritelmät sisältänyt 1 § on kumottu alkoholilaissa 1102/2017. Asetuksen antaminen oluen, siiderin ja hedelmäviinin

Dnro V/17595/2020

17.6.2020

koostumuksesta ja niistä annettavista tiedoista on Valviran näkemyksen mukaan kannatettavaa ja se selkeyttäisi myös kuluttajan saamaa tietoa ja parantaisi heidän oikeusturvaansa valintatilanteissa. Oluiden laaja kirjo ja siiderien erilaiset valmistusmenetelmät voivat tuoda haastetta asetuksen valmisteluun, mutta asetuksen valmistelutyö yhteistyössä toimijoiden ja valvovan viranomaisen kanssa takaisi parhaan mahdollisen tuloksen. Asetuksessa tulisi huomioida myös alle 2,8 til-% tuotteet, joiden valvonta kuluu kuntiin.

26 § Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tehtävät

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto:

- 1) suunnittelee, ohjaa ja suorittaa yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävien juomien valvontaa;
- 2) ohjaa aluehallintovirastoja alkoholijuomien vähittäismyyntipaikkojen valvonnassa.

Valviran tehtäväksi säädetty yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävien juomien valvonnan suunnitteleminen, ohjaaminen ja suorittaminen vastaa nykytilaa. Valvira pitää hyvänä ja toimivana rajana luonnoksessa esitettyä 2,8 til-%:a elintarvikelain mukaiseen valvontaan, koska raja on yhteneväinen alkoholilain alkoholijuomien valmistuksen ja myynnin luvanvaraisuuden kanssa. Toimijat, jotka valmistavat vain korkeintaan 2,8 til-%:a etyylialkoholia sisältäviä juomia, kuuluvat elintarvikehuoneiston osalta kunnan valvonnan toimivaltaan. Näin ollen heidän valmistamiensa tuotteiden valvonta kuuluu samalle viranomaiselle, joka vastaa elintarvikehuoneiston valvonnasta.

70 § Valtion viranomaisten suoritteista perittävät maksut

Ehdotuksen mukaan valtion viranomaisen tämän lain nojalla suorittamista toimenpiteistä peritään maksu, jollei valtion maksuperustelaissa (150/1992) muuta säädetä. Maksun suuruutta määrittäessä noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaissa säädetään.

Valvira perii alkoholijuomien valmistus- ja tukkumyyntiluvan hakijoilta maksua luvan käsittelystä sekä vuosittaista valvontamaksua alkoholilain valvonnasta. Elintarvikehuoneistoilmoituksen käsittelystä ja elintarvikelain mukaisesta valvonnasta ei ole erikseen peritty maksua, vaan luvan käsittelymaksun ja alkoholilain mukaisen valvontamaksun on katsottu kattavan elintarvikelain mukainen ilmoituksen käsittely ja valvonta.

Valvira tulee arvioimaan elintarvikelain mukaan perittävät maksut alkoholitietojärjestelmän sähköistämisen yhteydessä vuoden 2021 aikana. Valviran näkemyksen mukaan elintarvikelain mukaisen valvonnan tulisi myös Valviran toiminnan osalta olla maksuperusteista ja se tulisi kattaa lupa-, ilmoitus ja valvontamaksuilla. Elintarvikelakiin tulisi lisätä säädökset Valviran perimistä valvontamaksuista.

Dnro V/17595/2020

17.6.2020

Muuta

Valvira kiinnittää huomiota elintarvikelain nojalla tapahtuvaan valvontaan käsityöläisluen ja tilaviinin toimintojen osalta. Toiminnanharjoittajien määrä kyseisellä sektorilla on pieni, n 150, mutta heihin kohdistuva, elintarvikelain mukaista valvontaa suorittavien viranomaisten määrä on tarpeettoman suuri.

Esimerkiksi käsityöläisluita myyvän panimon toimintaan valvoo:

- Valvira alkoholilain ja elintarvikelain perusteella valmistuksen osalta.
- Aluehallintovirasto: Käsityöläisluen ulosmyynti tapahtuu aluehallintoviraston myöntämällä alkoholijuomien vähittäismyyntiluvalla, jota valvoo aluehallintoviraston alkoholitarkastaja.
- Aluehallintovirasto: Käsityöläisluen vähittäismyyntialue elintarvikehuoneistoa koskevan ilmoituksen käsittelee aluehallintoviraston elintarvike-tarkastaja, joka myös valvoo elintarvikelain mukaisia vaatimuksia
- Kunta: Mikäli myymälässä myydään alle 2,8 til-% alkoholijuomia tai elintarvikkeita on tila kunnan elintarvikevalvonnan valvonta kohde. Kunta valvoo myös toimijan mahdollista kahvila- tai ravintolatoimintaa.

Ehdotuksen säännöskohtaisissa perusteluissa selvennetään tilannetta, jossa tilaviini- tai käsityöläisluen elintarvikelain mukaista toimintaa valvoisi sekä kunta että aluehallintovirasto seuraavasti. Jos tällaisen käsityöläisluen vähittäismyyntipisteen yhteydessä harjoitetaan muuta pienimuotoista elintarviketoimintaa, johon liittyvät riskit ovat vähäisiä, esimerkiksi pidetään kesäkahvilaa, aluehallintovirasto voisi huolehtia myös tämän muun elintarviketoiminnan valvonnasta. Jos taas tilaviinin, sahdin tai käsityöläisluen ulosmyyntipiste sijaitsee sellaisen valvontakohteen yhteydessä, jossa harjoitettava elintarviketoiminta on ensisijaisesti elintarvikkeiden valmistusta tai tarjoilua tai muiden elintarvikkeiden kuin alkoholijuomien vähittäismyyntiä, ulosmyyntipistettä voisi valvoa kunnan elintarvikevalvontaviranomainen.

Alkoholilain mukaan alkoholijuomien myyntipaikkoja ovat

- alkoholilain 17 §:n 1 mom mukaan kaikki enintään 5.5 til-% alkoholia sisältävät myyntipaikat (elintarvikeliikkeet, myymäläautot ja -veneet, anniskeluravintolat, joilla on vähittäismyyntilupa sekä valmistusluvan haltija, jolla on vähittäismyyntilupa alkoholijuomien valmistuspaikan yhteydessä).
- alkoholilain 17 §:n 2 mom mukaan tilaviinin ja käsityöläisluen valmistuspaikan yhteydessä tai välittömässä läheisyydessä oleva myyntipaikka
- alkoholilain 26 §:n 1 mom mukainen Alkoholiyhtiön vähittäismyyntipaikka

Valtaosa alkoholijuomien vähittäismyyntimyyntipaikoista (elintarvikeliikkeet, myymäläautot ja -veneet, anniskeluravintolat, joilla on vähittäismyyntilupa sekä valmistusluvan haltija, jolla on vähittäismyyntilupa alkoholijuomien valmistuspaikan yhteydessä) kuuluu jo nyt kunnan elintarvikevalvontaan. Valviran näemyksen mukaan muidenkin alkoholilain mukaisten vähittäismyyntialueiden elintarvikelain mukainen valvonta voisi siirtyä aluehallintovirastosta kunnalle. Muutoksen myötä Valviran tehtävänä olevasta aluehallintovirastojen ohjauksesta elintarvikelain osalta voitaisiin luopua.

Dnro V/17595/2020

17.6.2020

Vaihtoehtoisesti Valvira esittää, että tilaviinin ja käsityöläisoluen valmistuspaikan yhteydessä olevat vähittäismyyntipaikat soveltuisivat Valviran valvottavaksi alkoholijuomien osalta. Myös käsityöläisoluen ja tilaviinin vähittäismyyntilänsä rekisteröintiä koskevan ilmoituksen voisi käsitellä Valvira aluehallintoviraston sijaan.

Elintarvikelain 6 §:ssä esitetty toimijan luotettavuus lisäti edellisessä elintarvikelain muutoksessa. Valvira pitää pykälän muotoilua selkeänä. Toimijan luotettavuuden arviointi elintarvikelain näkökulmasta kytkeytyy alkoholilain 13 §:n mukaisten yleisten edellytysten arviointiin ja Valviran näkemyksen mukaan alkoholijuomien valmistus- ja tukkumyyntiluvan haltijoihin kohdistuva (mukaan lukien valmistuspaikkojen ja tukkumyyntivarastojen) elintarvikelain mukainen valvonta kytkeytyy alkoholilain mukaiseen valvontaan entistä tiiviimmin.

2 Laki terveydensuojelulain muuttamisesta

13 § Ilmoitusvelvollisuus

Terveysuojelulain (763/1994) 13 §:ssä säädetään toiminnanharjoittajan ilmoitusvelvollisuudesta. Valvira toteaa, että 13 §:n ilmoitusvelvollisuutta koskevaa ehdotusta tulisi tarkentaa alla esitetyn mukaisesti, jotta ilmoitusvelvollisuuden laajuus kävisi sekä toiminnanharjoittajille että lakia soveltaville viranomaisille ilmi suoraan laista. Valviran näkemyksen mukaan ilmoitusvelvollisuutta koskeva säännös on koettu valvontakäytännössä osittain epäselväksi ja tulkinannavaraiseksi. Nykyinen soveltamiskäytäntö, joka nojautuu vahvasti oikeudellisesti ei-sitoviin viranomaisohjeisiin, ei Valviran näkemyksen mukaan tarjoa tarvittavaa varmuutta ehdotetun mukaisten valvonnan perusmaksujen perusteeksi.

13 §:n 1 momentin 2 kohta

Terveysuojelulain 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään yleisölle avoimen kuntosalin ja muun liikuntatilan, saunan, kylpylän, uimahallin, uimalan ja uimarannan käyttöönoton ilmoitusvelvollisuudesta. Valviran näkemyksen mukaan laissa tai sen perusteluissa tulisi määritellä, mitä yleisölle avoin tarkoittaa. Lisäksi terveydensuojelulaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tulisi käyttää tältä osin yhtenäisiä määritelmiä.

13 §:n 1 momentin 3 kohta

Lakiehdotuksessa terveydensuojelulain 13 §:n 1 momentin 3 kohdassa termi ”kerho” ehdotetaan korvattavan termillä ”lasten ja nuorten kokoontumiseen tarkoitettu tila”. Valvira pitää tärkeänä, että lain perusteluihin kirjattaisiin selkeämmin, mitkä lasten ja nuorten kokoontumiseen tarkoitettut tilat ovat ilmoitusvelvollisia. Näitä voisi olla esimerkiksi lasten ja nuorten kerhotilat, nuorisotilat, leikikeskukset, lasten iltapäiväkerhot ja sisäleikkipuistot.

Dnro V/17595/2020

17.6.2020

Ehdotuksessa todetaan, että oppilaitosten ilmoitusvelvollisuutta laajennettaisiin koskemaan myös vapaata sivistystyötä järjestäviä oppilaitoksia. Valviran käsityksen mukaan vapaata sivistystyötä järjestävät oppilaitokset ovat jo aiemman viranomais-tulkinnan mukaan kuuluneet ilmoitusvelvollisuuden piiriin. Valvira katsoo, että lakiehdotuksen perusteluita tulisi näin ollen muuttaa siten, että kyse on selkeytyksestä nykytilaan. Vapaata sivistystyötä järjestävät laitokset tulisi määritellä ehdotuksessa. Valviran näkemyksen mukaan käsite kattaa ainakin kansanopistot, kansalaisopistot ja työväenopistot. Lakiehdotuksen perusteella jää epäselväksi, ovatko esimerkiksi opintokeskukset, kesäyliopistot, liikunnan koulutuskeskukset sekä musiikkikoulut ja -opistot ilmoitusvelvollisia. Lisäksi lakiin tai sen perusteluihin tulisi selkeyden vuoksi kirjata, miltä osin varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaiset varhaiskasvatuksen eri toimintamuodot ovat ilmoitusvelvollisia.

Terveystensuojelulain 13 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta

Myös terveystensuojelulain 13 §:n 1 momentin 4 kohtaa tulisi selkeyttää, jotta sen suhde esimerkiksi sosiaalihuoltolain (1301/2014), vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987), kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) ja perhehoitolain (263/2015) mukaisiin toimintoihin ja näiden toimintojen ilmoitusvelvollisuuteen tulisi ilmi laista. Laista tulisi esimerkiksi käydä ilmi, miltä osin eri asumispalvelut, perhehoito ja ammatillinen perhehoito ovat ilmoitusvelvollisia.

Ehdotuksen 5 kohtaa tulisi selkeyttää siten, että kohdan perusteella ilmoitusvelvolliset toiminnanharjoittajat kävisivät selkeämmin ilmi laista tai sen perusteluista. Ehdotetun sanamuodon perusteella toiminnanharjoittajien voi olla vaikea arvioida toimintansa ilmoitusvelvollisuutta. Ehdotuksen perusteella epäselväksi jää esimerkiksi hieronnan, kuppauksen, lävistystoiminnan, akupunktion, erilaisten injektiohoitojen sekä parturi-kampaamojen tiloissa tehtävien kauneushoitojen ilmoitusvelvollisuus.

Terveystensuojelulain 13 §:n 1 momentin 6 kohta

Valvira toteaa, että Puolustusvoimien kasarmit on viranomaiskäytännössä katsottu ilmoitusvelvollisiksi terveystensuojelulain 13 §:n 1 momentin 6 kohdan perusteella, sillä niihin ei ole voitu soveltaa muita lain 13 §:n ilmoitusvelvollisuutta koskevia kohtia. Kyseinen luokittelu aiheuttaa sen, että lakiehdotuksen mukaista valvonnan perusmaksua ei kasarmeilta voida periä, sillä terveystensuojelulain 13 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiset toimijat eivät kuulu valvonnan perusmaksun piiriin. Valvira katsoo, että kasarmit ovat samantyyppisiä valvontakohteita kunnallisten koulujen, päiväkotien ja sosiaalialan laitosten kanssa, joten olisi perusteltua, että niihin sovellettaisiin samankaltaista kohtelua valvonnan perusmaksun osalta.

50 § Valvonnan perusmaksu

Valvira toteaa, että ehdotuksen mukainen valvonnan perusmaksu kohdistuu monesti kunnan ylläpitämiin palveluihin, joiden tarkoituksena on ylläpitää ja edistää väestön ja yksilön terveyttä kuten uimahallit, uimarannat ja yleiset

Dnro V/17595/2020

17.6.2020

liikuntatilat sekä palveluihin, joilla turvataan lasten ja nuorten kasvatusta, koulutusta ja hyvinvointia kuten koulut, päiväkodit, iltapäiväkerhot tai leirikeskukset.

Toisaalta ehdotettu valvonnan perusmaksu lisäisi maksujen kertymän ennakoitavuutta ja helpottaisi kuntien budjetointia sekä kohtelisi toiminnanharjoittajia maksujen osalta yhdenmukaisesti ja tasapuolisesti koko maassa. On kuitenkin todettava, että osa valvontakohteista tarkastetaan toiminnanharjoittajan näkökulmasta harvoin (kerran kolmessa tai kerran viidessä vuodessa). Vuosittain tapahtuva valvontamaksun laskutus ilman, että toiminnanharjoittaja kokee saavansa maksulle vastinetta, saattaa herättää vastustusta.

Lakiehdotuksessa jää epäselväksi, miten kunnan on ajateltu perivän valvonnan perusmaksua. Ehdotusta tulisi täsmentää tältä osin. Valviran näkemyksen mukaan valvonnan perusmaksun perimisen tulisi olla mahdollisimman yksinkertaista niin, ettei maksuliikenteen hallinnoiminen muodostu hallinnollisesti rasakaksi ja aikaa vieväksi ja vie resursseja varsinaiselta valvontatyöltä.

Valvira pitää hyvänä, että ehdotuksessa todetaan, että valvonnan perusmaksua ei peritä niiltä toiminnanharjoittajilta, joilta kunnan terveydensuojeluviranomainen on edellyttänyt ilmoitusta terveydensuojelulain 13 §:n 1 momentin 6 kohdan nojalla. Tämä lisää valvonnan perusmaksun ennakoitavuutta. Kyseisen kohdan ilmoitusvelvollisuus perustuu paikallisen viranomaisen harkintaan, ja tämän vuoksi samantyyppiset valvontakohteet voivat olla toisessa valvontayksikössä ilmoitusvelvollisia ja toisessa valvontayksikössä taas eivät. Valvira huomauttaa, että Puolustusvoimien kasarit jäävät ehdotetun perusmaksun ulkopuolelle tämän vuoksi.

Valvira pitää hyvänä ehdotuksessa esitettyä valvontamaksusta vapautumista pienimuotoiselle toiminnalle. Valviran käsityksen mukaan ehdotuksen perusteita yhdistyksen työntekijämäärän osalta tulee tarkistaa, jotta perustelut olisivat yhdenmukaiset verohallinnon työnantajarekisteriin merkitsemistä koskevien kriteerien kanssa. Lisäksi ehdotuksen 50 §:n 2 momenttia koskevissa perusteluissa todetaan, että vuosittaiseen perusmaksuun sisältyy esimerkiksi valvontakohteiden asiakirjatarkastukset. Tämä on kuitenkin ristiriidassa ehdotuksen 50 a §:n 1 momentin 1 kohdan kanssa. Valviran näkemyksen mukaan kunnan tulisi voida periä maksu myös valvontakohteiden asiakirjatarkastuksista.

50 a § Terveydensuojeluvalvonnasta perittävät muut maksut

Ehdotettuun pykälään on tehty valvonnan maksullisuutta selkeyttäviä muutoksia, joita Valvira pitää hyvänä. Lakiehdotuksen 50 a §:n 1 momentin 1 kohtaan lisättäisiin maininta asiakirjatarkastusten maksullisuudesta, joka on Valviran käsityksen mukaan tarpeellinen. Ehdotuksen perusteluissa todetaan, että toiminnan keskeyttämistä ja päättymistä koskevien ilmoitusten käsittelystä ei perittäisi maksua. Selkeyden vuoksi maininta toiminnan keskeyttämisen ja päättymisen maksuttomuudesta tulisi ottaa myös itse lakitekstiin. Selkeyden vuoksi lakiehdotuksen perusteluissa tulisi mainita myös, että maksullista on myös ns. jälkivalvonta, eli terveydensuojelulain nojalla annettujen määräysten valvontaan perustuvat tarkastukset, asiakirjatarkastukset, näytteenotot ja tutkimukset.

Dnro V/17595/2020

17.6.2020

50 c § Valvonnan perusmaksun oikaisu

Lakiehdotuksen 50 c §:ssä säädettäisiin valvonnan perusmaksun oikaisusta. Ehdotuksen mukaan valvonnan perusmaksua koskeva päätös on oikaistava. Ehdotuksen perusteella jää kuitenkin epäselväksi, mitä päätöstä oikaisuvaatimus koskee.

Muut tarpeelliset terveydensuojelulain muutokset

Valvira pitää tärkeänä, että terveydensuojelulaki uudistettaisiin kokonaan sääntelyn sujuvoittamiseksi ja ajantasaistamiseksi. Kokonaisuudistuksella voitaisiin parantaa terveydensuojelulain käytettävyyttä jäsentämällä lukuisista muutoksista aiheutunutta sääntelyn hajanaisuutta.

Valvira katsoo tarpeelliseksi, että terveydensuojelulakiin lisättäisiin säännös valtakunnallisista rekistereistä, vastaavalla tavalla kuin nyt esitetyn elintarvikelain 12 luvussa säädetään elintarvikepuolen rekistereistä. Rekistereitä koskevan säännöksen tulisi sisältää myös terveydensuojelulain 59 a §:n mukaisia testaajia koskevaa rekisteriä koskevat tiedot. Terveydensuojelulain 59 a §:n mukaan Valvira hyväksyy lain 20 b ja 28 a §:ssä tarkoitettuja osaamistestejä järjestävät testaajat 59 a §:n 1 momentissa mainituilla edellytyksillä sekä valvoo testaajien toimintaa. Valviran näkemyksen mukaan terveydensuojelulakiin olisi lisättävä viraston tiedonsaantiin oikeuttavat säännökset osaamistestejä järjestävien testaajien valvomiseksi. Myös Valviran oikeudesta tarvittaessa tehostaa tiedonsaannin toteutumista uhkasakolla tulisi säätää terveydensuojelulaissa. Samassa yhteydessä tulisi säätää, että testaajiin noudatetaan ns. hallinnon yleislakeja näiden toteuttaessa kyseistä lakisääteistä hallintotehtävää.

Lisätiedot

Elintarvikelain osalta ryhmäpäällikkö Eeva Saari, eeva.saari(at)valvira.fi ja terveydensuojelulain muutoksen osalta lakimies Liisa Reunanen liisa.reunanen(at)valvira.fi

Ratkaistu: 17.06.2020
Ratkaisija: Henriksson Markus
Virka-asema: Ylijohtaja
Esittelijät:
Saari Eeva, Ryhmäpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu
asiankäsittelyjärjestelmässä.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Maa- ja metsätalousministeriö

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveysministeriö